

О.В. Прокопова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

К.О. Твердохліб, асп., асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Формування системи управління матеріальними оборотними активами, яка враховує галузеву специфіку та сучасне становище виробничо-торгових підприємств у економічній системі потребує належного наукового обґрунтування та забезпечення обліково-аналітичною релевантною інформацією.

Під системою управління матеріальними оборотними активами слід розуміти сукупність взаємопов'язаних елементів, що забезпечують цілеспрямований вплив на матеріальні оборотні активи з метою підвищення раціональності їх формування та ефективності використання.

До основних елементів системи управління матеріальними оборотними активами відносять: об'єкт, предмет, мета, завдання, суб'єкт, принципи, функції та методи управління.

В межах системи управління матеріальними оборотними активами об'єктом управління виступають матеріальні оборотні активи підприємства, предметом – сукупність процесів формування та використання матеріальних оборотних активів, суб'єктом – особи, що забезпечують реалізацію процесу управління матеріальними оборотними активами, а саме спеціальна група людей, яка за допомогою різних форм і методів управління забезпечує ефективне формування та використання матеріальних оборотних активів підприємства.

В якості основних завдань системи управління матеріальними оборотними активами підприємства слід виділити:

- аналіз матеріальних оборотних активів у попередньому періоді;
- визначення цілей та принципових підходів до формування матеріальних оборотних активів;
- оптимізація розміру основних груп поточних запасів товарно-матеріальних цінностей;
- оптимізація загальної суми матеріальних оборотних активів; підприємства;
- побудова ефективних систем контролю за рухом матеріальних оборотних активів на підприємстві;

- реальне відображення у фінансовому обліку вартості запасів товарно-матеріальних цінностей в умовах інфляції;
- забезпечення мінімізації втрат матеріальних оборотних активів в процесі їх використання;
- формування принципів фінансування та оптимальної структури джерел створення матеріальних оборотних активів

Задля вирішення визначених завдань управління матеріальними оборотними активами процес управління ними повинен базуватися на певних принципах, таких як: взаємопов'язаність, своєчасність, координація, безперервність, оптимальність та раціональність. А також врахування принципів науковості, цільового спрямування, гнучкості та єдності.

Функціонування системи управління матеріальними оборотними активами забезпечується в процесі управління цими активами, а саме під час реалізації певних управлінських функцій, а саме – функцій управлінського впливу (до яких нами віднесено контроль, регулювання, координацію, організацію, мотивацію) та функцій інформаційної підтримки управлінських рішень (до яких нами віднесені планування, нормування, облік, аналіз, прогнозування) та застосування відповідних методів управління.

Реалізація функцій системи управління матеріальними оборотними активами здійснюється на підставі застосування відповідних методів. У практиці зарубіжних та вітчизняних підприємств широко застосовують методи фінансових коефіцієнтів, нормування та оптимізації, методи «ABC» та «XYZ» аналізу тощо.

Аналітична обробка інформації необхідна для здійснення оптимізації управлінських рішень, наукового аналізу подій як цілісного явища, розробки стратегії і тактики управління на відповідному рівні управління, визначення ефективності застосовуваних управлінських заходів, внесення пропозицій з їхнього удосконалення тощо.

Необхідність передбачення, виявлення та прогноз тенденцій розвитку ситуації щодо матеріальних оборотних активів, а також наукового обґрунтування управлінських рішень з підвищення ефективності їх формування та використання обумовлює застосування аналітичних методів опрацювання вхідної інформації в межах єдиної методики комплексного аналізу наявності та ефективності використання матеріальних оборотних активів підприємства.

Слід зазначити, що процес управління матеріальними оборотними активами не є одноразовим носить безперервний динамічний характер, і визначається чіткою послідовністю дій.